

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osztfőtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Isten hozott!

Álmodtam szépet — gyönyörűt...

Néhány hónappal ezelőtt történt... Nehéz, fáradságos napi munkából elgyötörve, hazavánszorogtam csendes kis szobám falai közé; rám nehezedett az elhagyatottság, a magánosság, az egyedüliség ónsulya és megfeküdte lelkemet a mély elkéseredettség: hogy miért alszik ez a mi nemzetünk, ez a mi társadalmunk olyan magára erőszakolt makacs álomot, éppen akkor, mikor ennek a nemzetnek, ennek a társadalomnak legnagyobb szüksége volna energiája teljes kifejtésére, hogy a minden oldalról nyilsebességével és egymásutánjával erő támadásokat teljes erejével, bátorságával és büszke önértetével visszaverhesse?...

Elszenderedtem...

És lassan, lassan elhaló érzéseimmel, mintha fülemben csengetnének gróf Bethlen Istvánnak a szamosújvári congressuson elhangzott intő szavai: „mi vagyunk az utolsó nemzedék, mely fajunkat a nemzetiségek visszaverésével megmentheti; mi vagyunk az utolsó nemzedék, mely Erdélyt a magyarságnak megtarthatja!... Mi vagyunk az utolsók, a legutolsók, kik ezen feladatot még teljesíthetik!“...

És úgy éreztem, úgy sejtette álmodozó lelkem, mintha ez a „memento“ áthatotta volna egész Erdélyt és rést tört volna magának minden igaz és becsületes erdélyi és székely ember szívéhez...

Mintha megmozdult volna a nemzet... mintha nyüzsgönni, ebredni kezdene lethargiájából a társadalom... mintha új rügyek fakadnának a korhadt fa ágain, melyekből új remények, új virágzások zöldülnek a biztató jövőre nézve.

Láttam megmozdulni Erdélynek minden munkabíró fiát, tekintet nélkül arra, hogy a pörölyt vagy a tollat forgatja, tekintet nélkül arra, hogy az eke mellett vagy a törvényhozás termében tölti-e be emberi és hazafiúi kötelességét... Egygyé lett, egygyé forrott az egész társadalom és ez a nyüzsgő, mozgó, forrongó embercsoport, egymást megértve, egymást támogatva, egy eszmétől áthatva, egy cél felé törekedett: megmenteni Erdélyt és a Székelységet a magyarságnak!... Teljesíteni azt

az utolsó feladatot, melyet a nemzetéért rajongó, széplelkű Bethlen István gróf, látnoki képességével elénk szabott...

Olyan édes, olyan szép, gyönyörű és lélekemelő volt ez az álom... és képzeletemben úgy megcsufolta a rideg valóságot...

És ez álom édes gyönyörében szent, erős fogadást tettem magamnak, hogy egy porszemmel én is hozzájárulok megvalósításához; hogy erős lökessel kikölkentem, felverem közönyéből a szendergő társadalmat; hogy életet lehelek a zsibbadt testrészekbe; hogy szózatommal felriasztom a szunnyadó erőket és gyöngye tollammal tette, cselekedésre serkentem szűkebb székely hazánk minden munkára kész hű fiát...

Áldom a Gondviselést, hogy e szép álmom megvalósulhatott... térdre borulva áldom szent nevét, hogy kitűzött munkámhoz erőt, kitartást adott... áldom, ezerszeresen áldom, hogy megérnem engedte a mai napot, midőn testvéri meghívásunkra ide sereglenek nemzetünk nagyjai, hogy együtt munkálkodjunk, együtt küzdjünk, fáradjunk a Székelységnek már-már elveszettnek hitt szebb és boldogabb jövőjeért...

Mert nem enyészett el szavunk a pusztaságban; szózatunk messze tul szárnyalta bérceinket és a hol csak egy istenadta székely lakik, ki a hozzánk tartozandóság szent kegyeletét megtartotta — az mind ide zarándokol ma, az anyaváros veritékázattatta földre, a mi portánkra, a hol tárt karokkal, székely testvéri szeretettel, őszinte örömmel fogadjuk...

Legyen áldás a jövetelekön! bőséges áldás a munkájukon! és kísérje majdan áldás a távozásukat is!

Legyen áldás a jövetelekön; hogy hozza meg nekünk a békés egyetértés, az összeforrás, a testvéri és baráti megbecsülés — régvart olajágával — a társadalom tartós egybeolvadását!

Legyen bőséges áldás a munkájukon, hogy hazánkban, nemzetünknek és székelységünknek hasznára és boldogulására váljon!

És kísérje majdan áldás a távozásukat abban a megnyugtató tudatban, hogy kötelességüket, mint jó hazafiak és székelyek hiven, becsületesen teljesítették...

Mi pedig, kik fogadásukra mindent megtettünk, a mi sze-

génységünkötől telhetik, a kik büszkék vagyunk, hogy vendégszerető városunkban, hajlékainkban üdvözölhetjük, kiáltunk egy szívvel, egy lélekkel:

Isten hozott benneteket!

Deréki Antal.

A székelyudvarhelyi képviselőválasztáshoz.

Marosvásárhely, 1908. aug. 21.

A sorsnak intő jele, hogy Székelyudvarhelyt a képviselő jelölés összesíti a székelyek gyűlésével. Amikor szó fog esni a székelység sok súlyos bajáról, ellenséges népek számító törekvéséről, amelyekkel a nemzet becsülete s az ország épsége okáért szembe kell szállani, akkor a székely anyaváros képviselőt választani készül. Önkéntelenül érezzük, hogy ez a választás a székely akció jegyében indul s hogy tisztának, hamisítatlannak kell lennie. Méltónak a székelyekhez, méltónak az anyavároshoz.

Sok megpróbáltatáson mentünk keresztül. Hol bizott, hol nem bizott bennünk az ország. A szeretet és dicséret jól esett, mert éreztük, hogy megérdemljük, de a megszólás és lenézés vérig bántott. Már pedig volt részünk ócsárlásban és mellőzésben is. Rosz hírünket nem egyszer éppen azok terjesztették, akiknek bizalmunkat, képviselőtünköt adtuk. Barátságuk csak addig tartott, ameddig a mandátum nyult. Néha addig sem, csak amíg a kezükbe kapták. Azután mi voltunk a legrosszabb népe az országnak. A közvéleménynek a székelyek jelleme, életrevalósága és megbízhatósága iránti ingadozása a mandátum vásárlások korszakából kezdődik.

Tanulhattunk, okulhattunk belőle. A futó kortespénzért jó hírnevünket tettük kockára s most a faji harc irtása és létfenntartásunk napról-napra megvívása közepette, arra is kell törekednünk, hogy elvesztett jó hírnevünket visszaállítsuk s a testvér magyar társadalom szeretetét és becsülését ismét biztosítsuk.

Nem kioktatásul hozom én ezeket föl. Székelyudvarhely város intelligens választó polgársága lelkében hordja a közelmúlt tanulságait és tudja, hogy csak vérünkötől eredő vér lehet igazi vezére a székelyeknek, Meg is van a jelöltje és jól választotta meg.

Solymossy Endre követségét mindenki akarja a város határán kívül is, mindazok, kik a gyöngülő székelység támasztékai után kutattak. Akiknek lelke a székelység bajai fölött meg-meglobbant, azok rég várják Solymossy képviselőt, mert isme-

rik Királyhágón innen, Királyhágón túl, mindenütt a meddig a székely gazdasági és kulturális mozgalmak elhatottak. Képviselte a székely érdeket nemcsak gyűléseken, hanem gyakorlati megjelenésében is, kiállításokon, bazárokon, hol nemcsak beszélt, de dolgozott is. A merre csak járt megszerettette a székely népszerűsítette a székely munkásságát és izlését.

Otthon jobban ismerik. Ügyes, bájos dolgaikban az emberek eddig is nála keresték a támaszt. Iparosok támogatásában, fejlesztésében, szegény gyermekek nevelésében vállalta az érdekképviseletet. Most palotát készül emeltetni az iparosságnak. Fényes palotát, hogy hirdesse a mai külsőségek után itélő közönségnek az iparos osztály fejlettségét, de egyben emelje ambíciójukat is. Alapját készül megvetni az iparos értelmiség fejlődésének nemcsak elvekben, hanem el nem muló alkotásban is, amely közös egyetértésre, közös erő kifejtésre és haladásra ösztönöz.

Ilyen embernek erejét és súlyát hatványozni, közérdekben fekszik. Solymossy eddig is úgy ismertük, mint példás vezérférfit, kinek kiforrott életismerete, szívós akarata és férfias bátorsága megnyugvással töltött el. Tudjuk, hogyha ő fölkerül a parlamentbe, szószólója lesz minden székely érdekeknek s arról is megvagyunk győződve, hogy amit Solymossy mondani fog, azt odafönt komolyan veszik, mert az ő széleskörű ismerete, nagy munkaereje, önzetlensége és izzó fajszeretete rokonszenvet és tiszteletet kelt mindenkiben.

Ehhez a választáshoz azért volt szavam, mert tudom, hogy a Solymossy megválasztását Udvarhelyen kívül is minden igazi székely barát őszintén óhajtja s mert jól esik osztanom abban a lelkes felbuzdulásban, mely a derék székely anyaváros polgárságát áthatja.

László Gyula

Nyílt levél

Deréki Antal urhoz!

Becses lapjában hozzám intézett sorokra az „Ellenzék“ 187. számában a választ megadtam.

Miután azonban a helyszűke nem engedte meg, hogy papírra tegyem mindazt, mi odavaló lett volna, kiegészítésül tisztelettel írom az itt elkövetkezendőket s ezt teszem annál inkább, mert épen a lokális érdekek kívánja, mint közelebb fekvőt.

Válaszomban elismerem, hogy éppen a „Székely-Udvarhely“ volt az a hazafias lap, s épen a szerkesztő ur tollából eredtek azon lelkes cikkek, a melyek a székely vasut ügyét

tervszerűen tárgyalták s bár erről tudomásom volt már felszólalásom megírásakor, még sem tettem kivételt a vádban.

Szerkesztő ur teljesen igazságos volt, midőn lapjában ez ellen visszautasítással élt; ez eljárás előtt mély tisztelettel meghajlok. Azonban, hogy az én igazságomat is érthetővé tegyem, engedtessek meg, hogy egy hasonlattal éljek: arról az ezredről, mely a háboruban hátat fordít az ellenségnek s gyáván elfut, azt mondjuk, hogy gyáván megfutott, holott akadt egy-két katona, ki híven kitartva küzd s állja az ellenség keresztjét. Azt az egy-két harcost a vezér megjutalmazza és midőn a harcoló nemzet tudomást vesz az esetről, azt mondja, hogy az ezred gyáván megfutott.

Az az egy-két hős lám nem menthette meg az ezred becsületét, miért? . . . mert az egészről van szó.

Önök valóban hazafias elszántsággal harcoltak az ügyért, s én váddal illettem — de az egészet.

Egy szédítő hatalom a sajtó, melynek ereje előtt előbb-utóbb meg kell hajoljon mindenki, a kit szembe talál magával.

Vonható-e tehát kétségbe, hogy az ügyre nézve életkérdés volt a székely lapok magatartása. Ha akkor, mikor a 200 millió hova helyezéséről volt szó, felemelte volna valamennyi hatalmas szavát, a képviselők is talpra álltak volna, mert vagy nem tudtak az ügyről, vagy megfélemlelkedtek s így a hívó szózatra szükség volt.

Mikor mi eljártunk Borszéki Soma bátyánkkal épen rövid szünetet tartott a ház s így egyedül Sümegi Vilmost találtuk fel, s lám mily lelkesedéssel tette magáévá az ügyet, de ha a hírlapok utján értesültek volna, mindnyájan s bizonytalansággal volna sorompóba lépni, s ha többen szólalnak vala fel — ma talán örvedetes eredményről számolhatnánk be a gyűlésen.

De bocsánat! . . . Nem vádként ismétlem most ezeket, csak annak megvilágítására, hogy miért irtam oly keserű kifakadást a székely hírlapokról.

Még hozzá adok egy momentumot is s akkor el is mondtam mindent a mi rám vonatkozik.

Én innen ebből a kozmopolita városból úgy érzek, oly szemekkel látok, mint az idegenbe szakadt véreikhez, annál pedig fejlettebb a fajszeret, mert nélküli szereteteinek közelségét. Bizony, ha valaha szerettem fajomat s kis bérces szülőföldemet — most százszor jobban szeretem. — Ez az izzó szeretet vezet minden lépésben s vezetett akkor is.

Most pedig szeretve tisztelt szerkesztő urhoz apellálok:

Ha történt mulasztás a lapok részéről azon változtatni nem lehet, de most itt van az alkalom, hogy kiköszörültessek a csorba. A gyűlésen képviselve lesznek valamennyien és ott tömörüljenek a Borszéki bátyánk által magasra tartott zászló körül, még pedig a szerkesztő ur indítványára s vezetése mellett.

Őn a mióta tollat forgat nem szünt meg az ügyért harcolni, s ha ön magáévá teszi indítványomat, a székelyeket, a sajtó hatalmas ereje úgy

felrázza a léthargiából, hogy csontjai is ropognak belé. Áldozatra készítik, tőkét teremtenek a vasut felépítésére, úgy mint tették azt a százok, mert ide sok, nagyon sok pénz kell.

Vagy ha erre nem lennének képek meghajlik a kormány a közakarat előtt és a jövő évi költségvetésnél elhangzik a nagy szó s a törvény ígéje lesz Erdélynek.

Ezzel zárom visszautasított vádam ezen részét.

A másikért volt bátorságom bocsánatot kérni az Ellenzékekben s itt e helyen is megismétlem.

Bár hosszadalmas voltam, de néhány szó türelmes meghallgatását kell kérjem még.

Érzem, hogy épen a jó Borszéki Soma bátyánkat hoztam zavarba felszólalásommal, nem hiszem, hogy csalódnék feltevésemben.

Utalok az Ellenzék 1906 évi számaira, hol kitűnik, hogy a mióta tollat forgatok sohasem szüntem meg eszmékért harcolni

Már rég beavatott Borszéki Soma bátyánk nemes titkaiba, rég vívódik agyam épen a szóban levő ügyért, hogy sikra szálljak, csak alkalomra vártam s most elég szomorú körülmények közt az el is következett.

Kiléptem, de egyedül és önszántomból, mert egy tördött bölcs mérsékletű agg férfiú vezetését nem is tudnám elviselni, pedig az jó lett volna, annyira jó, hogy ma a szerkesztő urtól nem kellett volna bocsánatot kérjek, mert okot nem adtam volna rá, de megtörtént és mert megtörtént arra kérem a jó Istent, hogy legyen meg a szerencsés oldala is a dolognak.

Szerencsés voltam ezúton megismerni Önt s szerencsét elengedni nem akarom, felajánlom tollamat ügyünkért, dolgozni akarok Önrel az Ön oldala mellett szeretett szerkesztő ur.

Budapest, augusztus 21.

Salamon Rezső.

Székelyudvarhely város közönségéhez!

A Székely Társaságok Szövetsége és az eredlyi magyar hírlapok kiküldöttéi e város falai közt folyó év augusztus 23-ikán és 24-ikén nagygyűlést fognak tartani.

Ezekre a napokra az ország minden részéből idesereglenek a lelkes tenni vágyó, eszményekért élő székelyek, idegyűlnek az erdélyrészi országos képviselők s az erdélyi magyarság nagy érdekeinek tollal küzdő harcosai.

Augusztus 23-án (vasárnap) d. u. lesz az ideérkezésük. Vonuljunk ki eléjük a vasuti állomásra, fogadjuk őket a testvéri szeretet örömeivel s lobogozzuk fel házainkat az ő tiszteletükre!

Azután érdeklődünk igaz lélekkel gyűléseik iránt, melyek közül az újságírók gyűlése augusztus 23-án délután 5 órakor lesz az ev. ref. Kollegium tornacsarnokában, a Székely Szövetség gyűlése pedig augusztus 24-én délelőtt 9 órakor fog kezdődni a vármegyeház nagytermében. Ugyancsak ezen a helyen tartják meg értekezletüket augusztus 24-én délután 4 órakor az erdélyrészi országos képviselők.

A gyűlések alkalmából augusztus 23-án este fel nyolc órától kezdőleg műsoros estély lesz a vármegyeház disztermében.

Az estély műsora:

I. Himnusz, enekli az udvarhelyi «Székely Dalárda».

II. Felolvasás, tartja Dr Nagy György országgyűlési képviselő ur.

III. Requiem hegedűszólo Bihartól, előadja Folbert Gusztáv ur.

IV. 1) «A magyar nóta» Farkas Imrétől, 2) «Budvár es Csicsér regéje» Fülel Sz. Lajostól, előadja Dereki János ur, a Vigszínház volt tagja.

V. Aria „Carmen“ című operából, enekli Takacs Gabriella k. a. Zongoran kíséri Kertész Albertné urnő.

VI. „Turányi Dalok“, 1) A kufsteini madarak, 2) Bem apó, 3) Örök magyar, költemények, irta es előadja Zempléni Árpád író ur, a Pelófi Társaság tagja.

VII. Finn és magyar zongoraszmok. 1) Abrányi Kornél „Magyarország határán“. 2. Sibelius Jean „Impromptu H moll.“ 3. Sibelius Jean „Impromptu C moll.“ 4. Liszt Ferenc „XI. Rapszodia“ előadja Zempléni Révész Anikó urnő, zongoraművész.

VIII. „Magyar népdalegyveleg“ előadja az udvarhelyi «Székely Dalárda.»

Beléptidjok erre a műsoros estélyre: I. hely 3 K, II. hely 2 K. emeleti ülöhely 1 K 60 f, emeleti allöhely 50 f, földszinti allöhely 80. f. — Jegyek előre válthatók a Zabolai Székely Dénes könyvkereskedésében. Hangverseny után ismerkedési estély a Koronkai felekertben. A műsoros estélyre külön meghívók nem küldetnek szét.

Augusztus 24-én reggel 8 órakor az agyagipari szakiskola helyiségeibe ünnepélyesen megnyitódik Udvarhely megye kiállítás, mely változatosan csoportosítja a megye ipari, ösfoglalkozási, néprajzi, földtani, művészeti és történeti érdekességeit. Belépti-dij erre a kiállításra személyenkint 20 f. Legyünk ott ennek is a megnyitásán minél többen, — hogy ezzel is emeljük a megnyitó ünnep értékét.

Délután 1 órakor közebed az áll. reáliskola tornacsarnokában.

Fel, fel, igazi lelkesültséggel a testvéri találkozóra!

Székelyudvarhely, 1908. augusztus 19.

A Székelyudvarhelyi Székely Társaság.

A székely nagygyűlés vendégei.

I. A kereskedelmi, közoktatásügyi és földmívelésügyi miniszterium megbízottai: Papp Árpád miniszteri tanácsos szállodai elszállásolás, parajdi kirándulás. Koós Mihály miniszteri tanácsos, a székely kirendeltség vezetője m. elsz. Ugron Ákos főispán. II. Országgyűlési képviselők: Gróf Bethlen István elsz. Mikes János, Farkas Albert elsz. Demény Ferenc Orbán B. 3. Dr Ferenczy Géza elsz. Váry Albertnél, Hajnó Ignác elsz. Péter József Árpád-u. 21. Hinléder Ernő elsz. Hinléder Ákosnál, Irsay József elsz. Vajda Ferencnél, Miksa Imre elsz. Göllner Béla, Dr Izekutz Győző Budapest szálló, Dr Nagy György elsz. Pálffy Aladárnál, Sümegi Vilmos és leánya Budapest szálló, Dr Tutsek Sándor elsz. Göllner Béla, Dr Zakariás János elsz. Gálffy Endre városi főjegyzőnél, Gáspár János elsz. Csanády Zsolt, Török Ferenc elsz. Péter Lajos Árpád-utca, Fenyvesy

Soma elsz. Valentsik, Gál Sándor Ugron Ákos. III. Az egyes városokból. Budapestról: Balásy Dénes tanár a tulipánszövetség képviselője elsz. Bethlenfalván, Benedek Elek író, a székely szöv. alelnöke elsz. Solymossy Endre, Borszéki Soma m. o. t. és neje elsz. Rápolti Károly, Zemplény Árpád író és neje elsz. Közp. szálloda, Nagysolymossy Szabó Ferenc újságíró elsz. Kozma Aladár, Jancsó Benedek tanár és író elsz. Jakab Miklós. Bukarestből: Veres János a magyar társulat elnöke, Ferencz Antal cipész a magyar társulat pénztárnoka, Ferenc Antal rézműves a magyar társulat ellenőre II. kiránd., Kovács András a magyar társulat vál. tagja II. kirándulás, elsz. Ferenczendi zárdá, Németh Ignác a Románia Hírlap szerkesztője és neje elsz. Schuller. Baróthról; Hórik Lajos ny. tanító, a sz. társ. elnöke, Lőrinc Albert tanító, a sz. társ. titkára elsz. Szabó Ferencné, Dr Solymossy István orvos elsz. Solymossy Endrénél, Hoffmann Géza az erdővidék képv. elsz. Daróczi János, Jancsó Gábor elsz. Solymossy Lajos, Gyárfás Mihály iparos. Rozsunday János nyomdász elsz. Tóth József kötélverő Tábor-utca, Ince Gyula ügyvédjelölt elsz. Szabó Gyula titkár. Bethlenből: Csegezy Márton sz. társ. elnöke, Simon Dezső sz. társ. titkára elsz. Haáb Márton Petőfi-utca, Gyárfás Albert ref. lelkész elsz. Heitz Adolf kereskedő. Bibarcfalva: Benedek Farkas, Jakab János birtokosok elsz. Ferenczi Ferencnél. Brassóból: Papp Ferencz kereskedő, a sz. társ. alelnöke, Papp Péter a sz. társ. II. titkára elsz. Rösler. Gábor Antal elsz. Szeles Dénes, Dr Weisz Ignác ügyvéd, a Brassói Lapok képviselője elsz. Kovácsy Albert, Szélyes Dénes főgimn. tanár sz. nem kell. Csikszere-déből: Vákár P. Arthur a Csikvármegye képviselője, Dr Fejér Antal a Csiki Lapok képv. Központi szálloda. Debrecenből: Székely Ferenc felméri felü., sz. társ. elnöke elsz. Vajda Lajos, II. kir., Dr Dezső Kálmán neje és leánya elsz. Erzsébet-szálló, Koncz Aurél és neje elsz. Koncz Ármán II. kir. Dr Gulyás István ref. tanár és leánya elsz. Erzsébet-szálló II. kir. Dr Király Péter és neje elsz. Derzi Antal II. kirán. Asboth Mihály főerdész elsz. Fás Gyula II. kir. Tóth Mihály ref. tanár, Bocsy Sándor ref. tanár elsz. Fábrián, Nagy Vilmos tanár és neje elsz. Demeter Dénes, Mihalovics Jenő gyógyszer. és neje, Radákovics Géza gyógyszer. és neje elsz. Benedek, Kovács Nándor gyógyszer. és neje elsz. Kun Béla, Frank Rezső keresk. és neje, Dr Freund Jenő ügyvéd és neje elsz. Budapest szálló, Zelinger Ede iparos és neje elsz. Albert Péter, Liptay József iparos Kassay Dénes, Kovács László iparos és neje Dersi István, Rásó János pénzügyi tisztv., Papp Sándor jegyző elsz. Ágoston Béla, Fiok Károly akadémiai tanár elsz. Kovács Dániel, Szentkirályi Tivadar földbirt. elsz. Budapest szálloda, Dr Tüdös János ügyvéd, neje és leánya elsz. Félégyházi tanár, Szilágyi Imre ügyvéd elsz. Schloszer Vilmos. Részt vesznek a II. kirándulás. Désről: Ronay Aross Lajos a Dési Hírlap főszerk. elsz. Egyed Balázs, Görze Aladár a Dési Hírlap s. főszerk. elsz. Pál Sándor, Dr Sogomán Antal a Dési Hírlap belmunkatársa elsz. Orbán Antal, Dr Horváth Árpád főisp. titkár és neje elsz. Mátéfi titkár. Erzsébetvárosról: Lengyel József az Erzsébetvárosi Hírlap szerk. elsz. Lengyel József. Hátszegről: Dr Deák Lajos a Közérdek szerk. elsz. Deák bíró. Hosszszufaluból: Deák Sándor ev. lelkész Heitz Vilmos, Ribényi Dániel bir. irodatiszt elsz. Székely Dénes, Dr Süköd Zsigmond ügyvéd elsz. Sterba, Petrovics Pál ev. lelkész a Csángó Ujság képviselője.

Hétfaluból: Dr Koznay Miklós a Csángó Ujság szerk. elsz. Duka tanár. Karczagról Simon Aladár és 11 társa

elsz. Reáliskola. Kecskemétri: Paál Géza főreálisk. tanár és neje, Bordeaux Géza áll. zeneisk. tanár elsz. Pál Árpád. Kézdivásárhelyről: Gáspár István gimn. tanár elsz. Dézsi Antal, Dr. Dienes Ödön ügyvéd, a Székely Ujság szerk. elsz. Novák Gyula I. kir. Vajna Károly tanító a sz. társ. elnöke elsz. Kertész Albert, Biró Lajos tanár a Székely Hírlap szerk. elsz. Haberstumpf Károly. Kozsvárról: Herczeg Jenő újságíró és neje Az Ujság szerk. elsz. Szöllösi S. M. Kovács Géza az EKE. főtítkára elsz. Dobó. Kibaczonból: Kék-küldött. Marosvásárhelyről: Deák Lajos kir. tan. a Székely Szövetség eln. és neje elsz. Becek Aladárnál, Jeney Kálmán főszolgabíró elszál. Nagy Samu. Máthé József a Székely Szövetség főtítkára a székely tanügy képvis. elsz. Lőrinczy, Dr. Sárkány Miklós főügyész elsz. Mihály János Biró András ref. lelkész elsz. Pálffy Ferencné, Fekete Andor ügyvéd elsz. Farkas Samu, Szántó Gábor bankpénztáros elsz. Sámson Lajos, Pánczél Imre a Székely Ellenzék képvis. elsz. Novák Gyula, Kovács Elek a Székely Ellenőr képvis. elsz. Kovács Dénes, Sz. Szakács Péter kam. titkár és neje a gazd. érdekeink képvis. elsz. Ugron Gáspár, Nagy László ref. tanár neje és testvére elsz. Barkóczy szálloda, Hírlap szerkesztője elszál. Szentpéteri Ferenc, Kobori János ref. col. tanár elsz. Kandó István, Tauszik B. Hugó iparkamarai elnök, kir. tanácsos elsz. Valentsik, László Gyula iparkamarai titkár elsz. Barsay. Magyarhermányról: Baku József, Pető Ferenc birtokos elsz. Kassai vendéglő. Mezőségről: Boér Károly ref. lelkész sz. társ. elnök elsz. Szabó titkár, Ósz Sándor tanító sz. társ. titkár elsz. Szabó lelkész. Miskolcra: Gálffy Ignác keresk. iskolai igazgató elsz. Gálffy Endréné. Nagyenyedről: Alsófehér szerk. Varró Géza. Nagybaczonból: Kék küldött elsz. Kassay Árpád vendéglő. Nagyszébenből: Zagoni Gábor kir. közjegyző sz. társ. elnök elsz. Dolni Róbert, Kis Samu állami tanító sz. társ. titkár elsz. Benedek Béla, Székely György szabómester elsz. Soós Király-utca. Parajdrol: Kovács Mihály ig. tanító sz. társ. elnök, Klór Vilmos kjegyző elsz. Gyerkes, Zsigmond Sándor tanító elsz. Demeter Lőrinc. Segesvárról: Fejér Imre pü. számvizsgáló Nagyküküllő képvis. elsz. Duka Andrásnál. Sepsiszentgyörgyről: Koréh Endre ref. lelkész Függelgen Székelység szerk.

Szamosújvárról: K. Nagy Lajos, főszolgabíró sz. társ. elnök elsz. Orbán János, Temesváry István orvostan. hallgató elsz. Reinerhez, II. kir. Salamon Árpád adótárnok elsz. Farczádi II. kir. Dömötör János főgimn. tanár elsz. János Péter II. kir. Todorfy Lukács polgármester, Duka Kristóf városi tanácsos elsz. Zárda, Hadnagy Imre állatorvos elsz. Zonda állatorvos, Szongott Vilibald városi levéltáros és leánya Pál Sándor kántor, Valtón Róbert főgimn. tanár elsz. Séra Kálmán, Bulbuk Bogdán birtokos elsz. Soha Aladar, Mailor Győző bankhivatalnok elszál. Vittstok, Páll Kristóf kereskedő elsz. Fernengel Frigyes, Novák Ferenc tanító elsz. Kóbori Ferenc, Lengyel Zoltán elsz. Részeg Péter, Bárány Károly bankhivatalnok elsz. Szentes Márton. Szarazajtaról: Kék küldött. Szegedről: Sassi Nagy Lajos tanár elsz. Görgényi Károly, Szabó György alkoholelles szö. elnök Nagyrnye.

— **Kossuth válasza.** Mint már említettük, a mult vasárnapi képviselőjelölés alkalmából Vári Albert indítványára üdvözlő sürgönyöket küldtek ugy a kormányelnökhöz, mint a jelenleg Pöstyénben üdülő Kossuth Ferenchez, a függetlenségi pártelnökéhez; — ez utóbbtól e hó 18-ról keltezve, a következő távirati válasz érkezett: „Soly-

mossy Endre pártunk régi érdemes tagjának jelölését örömmel fogadom, mint pártunk régi hívének megválasztását melegen óhajtom és központunk erkölcsi támogatásáról biztosítom. Kossuth, országos pártelnök“.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Rp. Keserű labdacok** a Bömböde részére.

Sing: Hetenként egy adag.

Keserű labdacok helyett, Édes pilulát rendelék, De csak 11 ost kivételesen, Hogy ma köztünk béke legyen.

Tartson ez a béke soká, Ne ássa azt semmi alá, Semmi érdek, politikánk, Hogy viruljon székely hazánk.

Vendégeink kik érkeznek, Arról győződhetnek meg: Hogy itt egy a szív — a lélek Ha szoba jön a közérdek.

A kocsmáros, ki ezt hallja, Hetykén, büszkén azt kiáltja: Hegyen, völgyön ünnep van ma, Legyen tele más kocsmája S legyen ma másnak is haszna...
Dr Veritas.

— **Szent István napját** hazafias kegyelettel ünnepelte városunk közönsége; az ünnep előestéjén tömegesen tódult a fényesen kivilágított Kossuth utcába és késő estig gyönyörködött a nem mindennapi látványban; a szabadság-szobornál hazafias magyar dalokat játszott Ampovics Béla zenekara. Ünnepnapján az összes üzletek zárva voltak és az áhítatos lakosság tömegesen látogatta a templomokat, melyek mindegyikében ünnepi Istentiszteletet tartottak; délután pedig zajosak voltak az utcák és közeli fürdőhelyek az ünneplők sokaságától.

— **Lajos napja.** A magyar nép atyjának, a jobbágyok felszabadítójának a magyar nemzet megdicsőült lángelkű és ékes szavu profétájának Kossuth Lajosnak ma van a nevenapja, melyet ott a hol nevére alapított asztaltársaságok vannak, mindig a megemlékezés kegyeletével szokták ünnepelni; mi a véletlen kedvező előjelének tekintjük, hogy ezen a napon tartjuk városunkban a székelyek nagygyűlését, azon székely népet, melyet ő atyai szeretettel leghűbb fiának vallott. A mai ünnepen legyen köztünk áldott szent emlékezete; ennek kegyelele járja át lelkeinket a hazaszeretet melegével; az ő szelme lebegjen áldásthózzól mun kánkon, hogy az székely népünk javára és boldogulására váljon.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap, augusztus 23-án Felvincz, Kiskapus, Sárkány; 24-én Nagykapus, Paszmos, Szászsebes; 25-én Korond, Morganda, Nagyborosnyó; 26-ikán Beszterce; 27-én Alsóvíst, Hátszeg, Kerellőszentpál, Magyarfráta, Magyaragyzsombor; 28-án Marosillye, Sülemed, Topánfalva, Tövis; 29-én Nagydiznód; 30-án Zalatna; 31-én Alcina.

— **Halálozások.** Megdőbbenéssel és mély részvétellel közöljük a gyászhirot, hogy Csóka József miniszteri tanácsos, ki a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében a ma kezdődő székely kongresszusra kiküldve lett volna e hó 19-én szerdán délelőtt fél 12 órakor 54 éves korában meghalt. [A boldogult 32 évig volt a keresk. miniszterium szolgálatában, a hol legutóbb az iparfejlesztés ügyosztályát nagy buzgalommal és odaadással vezette.

Orbán József, az „Agrár“ takarékbank alkalmazottja e hó 21-én éjjel súlyos betegsége után fiatal életének 22 évében — jobb létre szenderült. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a gyászházban Kossuth-utca, Szabó Ferenc-féle ház. A szerény, becsületes, szorgalmas

ifjút, bánatba borult családján kívül, nagyszámú barátai is siratják. Legyen béke és áldás hamvain!

— **A kereskedelmi miniszter,** a váratlanul elhunyt Csóka József miniszteri tanácsos helyébe, Papp Árpád miniszteri tanácsossal képviselői magát a székely kongresszuson.

— **A főreáliskola tanákarából** négyen távoznak el, akik az intézetnél huzamosabb ideig működtek, a társadalomban jelentékeny szerepet vittek, e szerint megérdemlik, hogy tőlük egy társas összejövetelen búcsúzzunk el. Felkérem az illetők barátaikat és tisztelőit, hogy f. hó 25-én, kedden este 8 órakor a Koronkay-féle kertben tartandó bucsu estélyükön megjelenni s megjelenésükkel a bucsut minél melegebbé tenni sziveskedjenek. Dr Solyomossy Lajos főreáliskolai igazgató.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli m. kir. állami főreáliskolában az 1908/9. iskolai évre a beiratások f. évi szeptember 1, 2 és 3 napjain tartatnak meg. A beiratásokra a tanulók szülei vagy azok megbízottaival jelentkezhetnek s magukkal kell hozniuk iskolai bizonyítványukat. A beiratásokat megelőzőleg augusztus 31-én d. e. 8—12-ig és délután 3—5 óráig tartatnak meg a javító, pótló és kiegészítő vizsgálatok. A nem reáliskolából átlépni szándékozó tanulókkal a felvételi vizsgálatok, valamint a magánvizsgálatok a beiratási napokon tartatnak meg. A javító, valamint a teljes érettségi vizsgálatok szóbeli része szeptember 10-én d. u. 3 órakor kezdődik. A teljes érettségi vizsgálat írásbeli része szeptember 4, 5 és 7-én tartatik meg. Ezen vizsgálatokra szeptember 3-án déli 12 óráig lehet jelentkezni az igazgatósnál. Azok a rendes tanulók, akik tandíjmentességet akarnak nyerni az intézet igazgatóságához intézett s hatósági vagyonossági bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a beiratások alkalmával nyújthatják be. Az intézettel kapcsolatos internátus könyvházról 20 szegénysorsu tanuló mérésélt díjért jó ebédet kaphat. E kedvezményért is az igazgatósághoz kell folyamodni a beiratáskor írásban. A szegényebb sorsu tanulók az intézetből tankönyveket is kaphatnak mérsékelt számban. Minden az intézetre vonatkozó kérdésben az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást.

— **A helybeli állami polgári leányiskolában** a tanulók beírása szeptember hó 1., 2., 3 és 4-én délelőtt 8—12 óráig, délután 2—5 óráig eszközölhetik. Tandíj 20 korona, beiratási díj 2 korona, értesítődíj 2 korona, nyugdíjilleték 30 fillér, összesen 24 korona 30 fillér. A javító- és különbözeti vizsgák augusztus hó 31-én délután 2 óratól kezdődőleg tartatnak meg, míg a magánvizsgálatok szeptember hó 5-én reggel 8 órakor kezdődnek.

— **Uj faiskolai felügyelő.** Kolumbán György olaszteleki tanítót a közoktatásügyi miniszter Kovásznára helyezte át és helyébe az oklándi járásban a vármegye alispánja Péter Izsák kisbaczoni igazgató-tanítót nevezte ki járási faiskola-felügyelővé.

— **Műtrágyázási Közlemények** címmel havonként megjelenő gazdasági szaklap első számát vettük, a mely a műtrágyázási kísérletek eredményeinek ismertetésén kívül, foglalja magában az összes mezőgazdasági kérdésekkel is. A lapot Kovács Béla ismert közgazdasági író, a kassai gazdasági intézet igazgatója, lapunknak is illusztris munkatársa szerkeszti. Kiadóhivatala: Budapest, V. Fűrdő-utca 8. szám alatt van s mutatványszámot bárkinek küld.

— **Az új büntető törvény,** vagy helyesebben mondva az eddigi büntető törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló novellaris törvény-cikk immár szentesítve lévén, abból igen praktikus módon kezelhető jegyzet szerű kiadást kaptunk, amelynek ujtása az eddigi kiadásokkal szemben az, hogy az oldalaknak csak

a felét foglalja el a szöveg, míg a másik fele üresen van hagyva, hogy a praktikus jogász azon jegyzeteket tehessen. Azt hisszük ügyvédek és bíránk hamar meg fogják szeretni ezt a fajta kiadásokat, a melyeket Benkő Gyula Grill-féle könyvkereskedése adott ki. Ára 1 K 20 f.

— **A tiszántuli református püspök-választás** szavazatbontó bizottsága Degenfeld József gróf elnöklésével e hó 19-én délután hirdette ki a püspök-választás eredményét, mely szerint Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző kapott 231 szavazatot, Erős Lajos akadémiai igazgató 227 szavazatot; e szerint a kettő között pót-választás lesz, melyre a szavazatokat szeptember hó 21-ig kell megküldeni.

— **Vágó lajstrom.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium 1908. évi 54300 sz. rendeletéhez szükséges Vágó-lajstromok és egyéb nyomtatványok, melyek 1908. évi augusztus 1-től minden község által beszerzendők és csak ezen minták szerint lesznek vezetendők Betegh Pál villamos-erőre berendezett könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, a törvényhatósági m. kir. állatorvos urtól nyert utbaigazítás szerint elkészültek és kaphatók. E körülményt a t. előjáróságok szives figyelmébe ajánljuk.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újság kiadó intézete

1080—1908. kmb. p. sz.

Meghívás.

Az 1907. évi XIX. t. c. alapján működő székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága 1908. augusztus 13-án tartott ülésében a közgyűlési kiküldött tagok számának kiegészítését elhatározván, a választás megejtését Székelyudvarhelyre, 1908. évi augusztus 30-án d. u. 2 órára, a városi tanácskozó terembe, ezennel kitűzöm.

E választó-gyűlésre a pénztár körébe tartozó összes munkaadókat és alkalmazott pénztári tagokat oly figyelemzetéssel hívom meg, hogy a m. kir. állami munkásbiztosító hivatal 3462—908. sz. rendeletében kitűzött záros határidő miatt, a kiegészítő pót-választás a megjelentek számarányára való tekintet nélkül lesz megtartva.

Választandó a munkaadók által a munkaadók sorából egy és az alkalmazottak közül 11 közgyűlési kiküldött tag titkos szavazás útján.

A székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár Székelyudvarhelyt, 1908. aug. 19-én.

Betegh Pál,
igazgató elnök.

Kiadó lakás!

Árpád-utca 16 sz. alatt négy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt kiadó. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál. **Kis Danielné.**

„Gazda szeme bizlalja a nyáját!“

Ez a régi, de ma is jó közmondás sehol sem valósul jobban, mint

Mercz Károly

cipésmester Székelyudvarhely, Eötvös-utca 5. szám

uj rendszerű

férfi és női

cipőkészítésénél.

Mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik saját kezűleg előállított szép s gondos készítményeiről

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

10 órai égés 2 fillér.

VILÁGSZABADALOM!

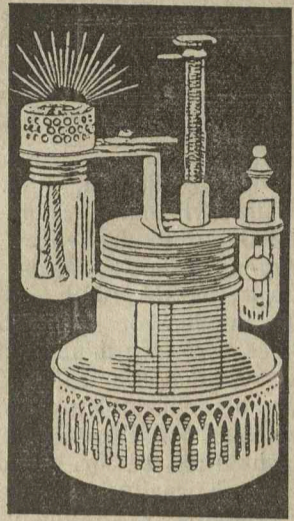
„Viktoria“ villamos öngyújtó készülék! Díszes minden asztalnak! — Éjjeli lámpa helyett is használható! Egy nyomás által megvilágítja a szobát! — Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav 50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegans nikkelezett kivitelben
8 K.-ért utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat”

Budapest, VII., ker. Dembinszky-utca 28. szám.

Székelyudvarhelyt **Fazekas Testvérek** műszaki berendezési vállalatánál Kossuth-utca.

Alkalmazást nyer
néhány ügyes **eladó** és **pénzbeszedő** helyben és vidékre egy jól bevezetett házi és ipari cikk elárúsítására. — Ajánlatok: **S. Co. Segesvár, Bajor-utca 22.**

Csemegeszőlő, csakis elsőrendű nemas fajok, — postakosaraként 2-80 K, 100 kg. vételnél 40 K. Csemegé alma és körte postakosaraként 2-40 K, 100 kg. 24 koronától feljebb. — Görög és sárga dinnye 100 kg. 10 K, turkesztán és anánász 32 K, postakosaraként 2-40 K. — Paradicsom, töltött zöldség paprika és fejeskáposzta postakosár 2 K. Vasuti rendelést csakis előleges beküldéssel szállít: **Szabó 176. gyümölcskivitele Csongrád.**

8779—908. tlkvi szám.

Hirdetmény.

Kecsedkisfalud község közös erdő és legelő illetményeiről készült telekjegyzőkönyvei arányosítás következtében az 1869. évi 2579. I. M. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. évi XXIX., 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzői bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak. E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Kecsedkisfalud községben 1908. évi szeptember hó 28. napján fog kezdődni.

Felhívának az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekjegyzői tervezet ellen nealáni észrevételeiket annál bizonyosabban

adják elő, mert a régi telekjegyzők végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

1. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

2. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekjegyzői bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírást az 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. §§. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó telekjegyzői tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

Továbbá mindazok, kiknek tényleg már megszűnt követelésekre vonatkozó zálogjog, v. megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmeznek, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenes esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekjegyzői hatóságától 1908. évi aug. hó 13. napján.

Bardocz Árpád
kir. tvszéki albiró.

1—3

Nyomatott Begeth Pál villamos-erőre berendezett könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1908.

Német és francia

tanfolyamot nyit folyó évi szeptember hó 1-től kezdve

özv. Pomerius Gottfridné

Székelyudvarhelyt, Fapiac-tér (Galter-féle ház emeleti részén). Bővebb felvilágosítás ... ugyanott nyerhető ...

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Kocsik

kiváló minőségben, mérsékelt áron mindig kaphatók **Albert Péter** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. sz. alatt. — Használt kocsikat javítás és becsere.

Hasznáit, de jókarban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és új kerékpárokat is, bármily gyártmányt, rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt raktáron tartok. **KELEMEN LAJOS**, épület- és műlakatos Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 20. sz.

Mindenki érdeke,
hogy cipőszükségletének beszerzése előtt dusan felszerelt
cipő-üzletemet

megtekintse, a mely Szántó Ferenc elismert szak-képzettségű üzletvezető közreműködése mellett **nagy forgalom és kevés haszon** elvekkel bármily kenyes igényeket is kielégíteni képes. Megrendeléseket megfelelő személyzetemmel a leggyorsabban és pontosan, teljes felelősség mellett elintézek.

A melyen tisztelt közönség legjobb kiszolgálására törekszem s éppen ezért számos látogatást kerve, vagyok teljes tisztelettel:

Zengliczky Károly
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca I. szám.